

10 Aug 2018 18:02

Intervjuu ettevõtlusministri kandidaadi Rene Tammistiga

Intervjuu ettevõtlusministri kandidaadi Rene Tammistiga

TALLINN, 10. august, BNS – Ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri kandidaadi, sotsiaaldemokraadi Rene Tammisti intervjuu BNS-i ajakirjanikule Märt Belkinile reedel, 10. augustil Paides.

Saan aru, et Sotsiaaldemokraatliku Erakonna juhatus kinnitas reedel heaks teie kandidaadi ministrikohale.

Vastab tõele, tänan Jevgeni Ossinovskit ja Sotsiaaldemokraatlikku Erakonna juhatus selle usalduse eest ja kinnitan omalt poolt, et pühendan saajaprotsendiliselt ennast sellele väljakutsele ja võtan seda täie tõsidusega. Kui ajakirjanduses on olnud juttu sellest, kuidas minu tänane töö tulevikku edasi kandub, siis siin tuleb selge vahe – alates järgmisest nädalast ei ole ma enam Taastuvenergia Koja juhatuse liige ja koolil saab olema uus juht. Mingeid ärihuvisid või erikokkuleppeid mul selles valdkonnas ei ole.

Juhatuses oli juttu ka minu kui ministri prioriteetidest. Need oleksid e-riigi arendamine, sealhulgas partnerlus meie eduka start-up kogukonnaga, ekspordivõimaluste kasvatamine Eesti ettevõtetele ja energia tõhusam kasutamine hoonetes.

Kui nendesse teemadesse natuke sissepoole minna, siis e-riigi osas on valitsus eraldanud järgnevatiks aastateks vahendeid, selleks et parandada meie e-teenuste kasutajasõbralikkust ja investeerida rohkem turvalisusesse. Ma arvan, et kõigil on meeles, hiljutine turvalisuse probleem ID-kaardiga.

Investeeritakse ka uute teenuste arendamisesse. Eesmärk võiks olla võimalikult proaktiivset riiki tekitada. Kui näiteks perre sünnib laps, siis sa ei pea midagi eraldi taotlema minema, vaid need asjad juhtuvad juba süsteemis.

Teiseks ekspordivõimekuse tugevdamine. Ligi 70 protsenti Eesti ekspordist on ju tööstused ja küsimus on selles, kuidas tööstussektorit aidata lisandväärtuse suurendamisel kaasa. Üks fookusteema on kindlasti digitaliseerimine, teine teema tootearendus. Mõlemas osas on EAS-is kas meede välja töötatud ja rakendamisel või siis ettevalmistamisel, kus saab rõhuasetusi veel vaadata.

Kolmas teema on hoonete energiatõhusus. See on hästi oluline selles kontekstis, kuidas inimeste elamistingimusi parandada ja kuidas energiat tõhusamalt kasutada. Siin on tänane valitsus samuti leidnud lisavahendeid. Kuigi Euroopa Liidu vahendeid said otsa, on äärmiselt oluline sellesse sektorisse panustada. Oluline on ka meeles hoida, et need on eelarve mõttes positiivsed programmid, sest raha tuleb maksudena majandusse tagasi.

Need on kolm prioriteeti, aga sotsiaaldemokraatide juhatuses arutasime ka teisi väljakutseid, mis majanduse ees seisavad: need on töökäte nappus, ülereguleeritus ja maapiirkondade ettevõtlus.

Nii et tööd on palju?

Tööd on palju. Seda ei saa kurta. Konkreetsete algatustega tulen välja hiljem, läheneme samm-samm haaval. Alles seisab ees minu ametisse nimetamine riigikogus 22. augustil.

Teil on ministriametis olla tublisti vähem kui aasta. Kui palju saate oma programme arendada ja kui palju jätkate lihtsalt minister Urve Palo tööd?

Minister Urve Palol olid oma käekiri ja oma algatused, sealhulgas viimase miili temaatika ehk kiire interneti viimine inimeste kodudesse ja ettevõtetesse ning ka näiteks türielamuprogramm. Minul on oma prioriteetid, oma käekiri, keskendun nendele.

Tulen konkreetsemate algatustega ka välja, läheneme täna samm korraga. Pean selle osas, mis on minu konkreetsete plaanid, ka ministeeriumiga läbi arutama, kuidas see ministeeriumi tööplaanidesse panna.

Kas loobute nendest kahest programmist, mida mainiste, viimasest miilist ja üürimajadest?

Siin on selgelt otsused tehtud, nendega minnakse edasi, tagasi pöörata neid ei ole plaanis.

Te lihtsalt ei näe neid enda teemadena?

Need ei ole täna minu prioriteedid. Minu prioriteedid on e-riik, selle arendamine, partnerlus start-up kogukonnaga, ekspordi kasv ja hoonete energiatõhusus.

Saan aru, et teie ametinimetuseks jääb ikka ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister. Kummana te ennast rohkem näete?

Mul on prioriteedid mõlemast valdkonnast: ühest küljest e-riik ja selle arendamine ning partnerlus start-up kogukonnaga, ent ka ettevõtluse pool läbi ekspordi tugevdamise ja tegelikult ka elamute renoveerimise.

Olete sotsiaaldemokraatide energiapoliitika osas pikalt kaasa rääkinud. Energiatõhusus on vist sotside jaoks olnud pikalt prioriteet?

Olgu ka siinkohal ära markeeritud, et minu tänase töö ja tulevase ministriameti vahel on selge joon. Järgmisest nädalast alates on organisatsioonil uus juht.

Kahtlemata, aga ma kujutan ette, et te olete ikka teie ise ja usute samu asju, mida siis uskusite?

Loomulikult. Rohetehnoloogia on väga tugev globaalne megatrend. Eestil ja ka teistel riikidel ei ole võimalik sellest ka kõrvale jääda. Pigem vastupidi, tuleks leida võimalusi nendest muutustest kasu saada. Aga energiapoliitilised seisukohad erakonnas kujunevad ühisloomes, olgu see siis valitsusdelegatsioon, fraktsioon, juhatuses või mõnes muus organis. Ühiselt me neid seisukohti ka kaitseme.

Avage veidi oma energiatõhususe programmi. Kas see on uus algatus või osa praegusest korterelamute renoveerimise toetamisest?

See on korterelamute renoveerimise toetamine, aga täna on siin mõned küsimused, mis vajavad kindlasti täpsustamist. Küsimus on selles, kuidas väljaspool suuri keskusi oleks ka võimalik rohkem korterelamuid renoveerida, kuidas tekitada seda huvi. Need küsimused vajavad adresseerimist ja kindlasti tuleme siin ka ettepanekutega välja. Aga liigume edasi sammhaaval, ootame ära mu ametisse kinnitamise ja siis saab tulla konkreetsemate ettepanekutega.

Kui mõistlik on üleüldse tegeleda maapiirkondades või väiksemates omavalitsustes korterelamute renoveerimisega, kui kõrval on käimas riiklik üürimajade projekt, mille elamud peavad niigi olema energiatõhusad?

Selles osas on meede paigas ja otsused tehtud ning ootavad rakendamist: kaks meetmevooru on juba välja kuulutatud, kolmas peaks tulema. Minu prioriteet on täna see, et käivitada uuesti hoonete energiatõhususe meede, et parandada inimeste elukvaliteeti ja aidata neil tõusvate energiahindade tingimuses ka energiakuludelt kokku hoida.

Üks teie portfelli ilmselt kõige väljapaistvamaid ja huvitavamaid teemasid on e-residentsus. Start-up kogukonnaga koostöö tegemist juba mainiste, ent kuidas näete e-residentsuse tulevikku? Kas sellega tuleks jätkata?

Olen veendunud, et sellega tuleks jätkata. Aga ka siin on mõned mõtted tekkinud ja nendest räägiksin ma

täpsemalt siis, kui on õige aeg. Hetkel liigume samm korruga, ootame minu ametisse nimetamise ära ja siis anname teada.

On need pigem radikaalsed muudatused või pigem kerged kohendused?

Ma sooviksin siin suhelda nii Eesti start-up kogukonnaga, selle valdkonna eest vastutajatega kui tegelikult ka teiste sidusrühmadega. Annan teada siis, kui on õige aeg.

Aga start-up kogukonnaga suhtlemisel ja selle valdkonna arendamisel on teil ka muid plaane peale e-residentsuse?

Mõned asjad on täna juba töös, näiteks Eestisse 2000 IT-sektori töötaja meelitamise meede meede. Teiselt poolt on hästi käima läinud fondifondid, mis pakuvad varajases faasis ettevõtluks kapitali.

Kindlasti neid kitsaskohti, mida start-up kogukonnaga ühiselt partnerluses lahendada, on. Ei ole ju saladus, et neil, kes Eestisse tööle tulevad, on murekohad seoses ingliskeelse arstiabiga ning hariduse ja lastehoiu teemadega. Kindlasti selles osas ettevõtjate ja selle kogukonnaga suhtlen. Loodan, et olen hea partner ja selles osas saab mingitele arengutele kaasa aidata.

Kas plaanite ka siseministri [sotsiaaldemokraadi Andres Anveltiga] maha istuda ja tööjõukvootide või start-up viisade hulga suurendamise üle arutada?

Töökäte nappus on üks täna Eesti ettevõtjaid kõige enam kimbutav probleem ja ühelt poolt tuleks vastu vaadata nendele sisemistele ressurssidele, mis Eestis võiksid olla. Nii saaks tuua hõivesse neid, kes seal veel ei ole, aktiivsemalt läheneda täiend- ja ümberõppele, aga ka tõsta vanema generatsiooni ja naiste hõivatust, kus on veel potentsiaali.

Aga me ei pääse kindlasti ka võõrtööjõu regulatsioonile otsa vaatamisest ning seda tuleb partnerluses koalitsioonipartneritega ka teha. See on väga tõsine väljakutse Eesti ettevõtjatele ja mina kui ettevõtlusminister tahan sellele kaasa aidata.

Teie portfelli kuuluv EAS on meedias tihti kas teenitult või teenimatult peksupoisi staatuses ning selle tegevusest räägitakse väga palju. Väga monoliitne küsimus, aga mida teie EAS-ist arvate? Saavad nad enda tööga hästi hakkama või on seal vaja ümberkorraldusi teha?

EAS-i osas liigume ikkagi samm korruga. Täna ootame ära minu ametisse nimetamise ja seejärel saaksin täpsemalt neid teemasid ka avada, praegu nendesse täpsemalt ei läheks.

Räägiksin natuke ka teist. Teie praeguse töö tõttu Taastuenergia Koja juhina, mille järgmisel nädalal ära lõpetate, on teid palju ajakirjanduses nimetatud lobistiks. Kas olete selle tiitliga nõus, et olete lobist?

Ott Lumi tõi siin selge vahe välja, kes on lobist ja kes on huvide esindaja. Taastuenergia Koda on pigem maailmavaateorganisatsioon. Siia kuuluvad nii eraisikud kui ka energiatootjad.

Aga nagu ma kinnitasin, siis oma endise eluga tõmban väga selge joone vahele ja edaspidi fookuseerin saja protsendi ja täie tõsidusega uuele väljakutsele. Mingeid ärihuvisid mul selles valdkonnas ei ole, samuti ei ole ka kokkuleppeid kellegi esindamiseks, nii et siin tuleb selgelt joon vahele.

Teie enda vaated on samas teie enda vaated. Kas hakkate nende baasil näiteks majandus- ja taristuministrile [keskerakondlasele Kadri Simsonile] soovitada põlevkivi kasutamist vähendada või rahandusministrile [Toomas Tõnistele] Eesti Energia strateegiat muuta? Või kavatsete energiateemadest vähemalt esialgu eemale hoida?

Nagu ma kinnitasin, siis energiapoliitika seisukohad erakonnas kujunevad ühisloomes, olgu see siis valitsusdelegatsioon, fraktsioon, juhatus või ka erakonna muus organis ja ühiselt neid seisukohti ka

esindatakse. Kui vastav kogu teeb ettepaneku minul neid seisukohti kaitsta, siis kaitsen neid mina, kui tehakse ettepanek kellelegi teisele, siis teeb seda keegi teine. Selline see tööjaotus meeskonnas on, see on meeskonnamäng.

Aga saan aru, et plaanite erakonna sees vähemalt energiateemadel kaasa rääkimist jätkata?

Rohetehnoloogiad on minu maailmavaade, ma leian, et tegu on globaalse megatrendiga, millesse tuleb panustada, ja siin ei saa ükski riik kõrvalvaatajaks jääda. Pigem vastupidi, peaksime üritama siin võimalikult nendest muutustest kasu lõigata. Aga nagu ma kinnitasin, siis erakonna seisukohad nendes valdkondades on ühislooming, ühistöö, ja siin tehakse seda tööd valitsuse tasandil, fraktsioonis, juhatuses, mõnes muus formaadis.

Miks otsustasite kunagi Sotsiaaldemokraatliku Erakonnaga liituda?

Liitusin 1996. aastal, olen 22 aastat olnud – toona Mõõdukatega, ent tegelikult sai minu liitumine alguse noorte tasemel. Nagu noored ikka, tundus huvitav, väga põnevad arutelud, palju oli enesearendamise võimalusi ja need olid võib-olla praktilised kaalutlused. Hiljem aga tuli sinna juurde ideoloogia.

Nii et teie näete ennast ideoloogilise või usupõhise parteilasena, mitte inimesena, kes astub erakonda selleks, et saada ministriks?

(Naerab). Mul võttis 22 aega, et ministriks saada. Sellist järgnevust seal tõesti välja lugeda ei saa.

Mis teie edasised plaanid on? Kas kandideerite ka riigikogu valimistel?

Jah, Sotsiaaldemokraatlik Erakond on teinud mulle ettepaneku riigikogu valimistel kandideerida ning olen ka andnud nõusoleku seda teha.

Kas olete ka välja valinud, kus kandideerite?

Seda hetkel veel ei ole, aga siis, kui aeg kätte jõuab, annan sellest kindlasti ka teada.

Ja teie siht on tipp-poliitikas jätkata?

Jah, see eesmärk tegevpoliitikas tegutseda on ja katsun anda endast parima, et see siht realiseeruks.

Tallinna toimetus, +372 610 8827, majandus@bns.ee

Baltic News Service